

Foto: © Anja Puppe

“Kinderopvangzoeker moet vraag en aanbod inzake kinderopvang beter afstemmen”

Interview met Inge Duchateau
Diensthofd Kind en Gezin West-Vlaanderen

Jan Bart Van In • Publicatieverantwoordelijke West-Vlaanderen Werkt

Inge Duchateau

Kind en Gezin is als agentschap van de Vlaamse overheid de regisseur en toezichthouder rond alles wat te maken heeft met kinderopvang in (West-)Vlaanderen. Provinciaal afdelingshoofd **Inge Duchateau** stelt vast dat het aantal kinderopvangplaatsen sterk is gestegen, een opmars die in 2011 toch wat afvlakt. Met de lancering van ‘De Kinderopvangzoeker’ beschikt Kind en Gezin binnenkort over een doeltreffend instrument om de vraag naar kinderopvang te registreren, te behandelen en in kaart te brengen.

Wat is de rol van Kind en Gezin West-Vlaanderen binnen het domein Kinderopvang?

Inge Duchateau: “Onze provinciale dienst kinderopvang bestaat uit 7 medewerkers, dat zijn 4 dossierbeheerders, 1 ondersteunend dossierbeheerder, 1 provinciaal consulent kinderopvang en 1 coördinator provinciale dienst kinderopvang.

Een eerste luik van ons takenpakket is de

uitvoering van de provinciale dienstverlening met betrekking tot kinderopvang (KO). Dat omvat onder meer het concretiseren en opvolgen van de provinciale KO-doelstellingen. We staan in voor de toepassing van de regelgeving inzake de melding en het attest van toezicht en de financiële ondersteuning in de zelfstandige kinderopvangsector. We organiseren de dienstverlening naar het Lokaal Beleid en het Lokaal Overleg Kinderopvang in

de verschillende gemeenten onder meer door informatie te verstrekken over de provinciale en centrale werking. We ondersteunen de betrokken partijen en doelgroepen via sensibilisering, daadwerkelijke steun en begeleiding, gericht op een ondersteuning van de beleidsdoelstellingen.

Een tweede luik is het inbrengen van onze ervaring op het terrein bij het

centraal niveau van Kind en Gezin en het afstemmen met dit centraal niveau.

Een derde luik is het uitbouwen en onderhouden van de externe relaties in de provincie. We ontwikkelen goede externe relaties en we werken samen met alle betrokken partijen en overlegorganen met betrekking tot kinderopvang in West-Vlaanderen. We verzorgen de externe communicatie en informatieverstrekking met een zuiver provinciaal karakter.

Hoe is het aanbod van de kinderopvang in West-Vlaanderen de jongste jaren geëvolueerd?

Inge Duchateau: "Het huidige kinderopvanglandschap bestaat uit een zelfstandige

sector en een erkende sector. De erkende sector kan enkel uitbreiden indien er middelen voorzien worden vanuit de Vlaamse overheid. De zelfstandige sector hangt niet af van voorziene middelen en kan dus op elk moment starten. Dit weliswaar zonder toekenning van inkomensgerelateerde (IKG) plaatsen. In het IKG-systeem hangt de prijs die de ouders betalen voor de opvang van hun kind af van hun inkomen. Dat wordt dan door Kind en Gezin gecompenseerd met een vergoeding aan de zelfstandige crèche. Daarnaast maken we voor kinderopvang onderscheid tussen de opvang voor baby's en peuters (opvang voor kinderen van 0 tot 3 jaar) en de buitenschoolse opvang.

Dat laatste omvat de kinderen die al naar school gaan en die opgevangen worden voor en na de schooluren en tijdens de schoolvakanties.

In Vlaanderen is het aantal kinderopvangplaatsen de laatste jaren sterk gestegen. Voor de opvang van baby's en peuters is er een stijging van 45% over de periode 2001-2011. Deze stijging is enerzijds te wijten aan de verschillende uitbreidingsrondes, gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, maar anderzijds ook aan het private initiatief, dat zijn zelfstandige kinderopvangvoorzieningen. Ook in West-Vlaanderen merken we die stijging, al is deze toename het laatste jaar minder sterk dan de jaren ervoor.

West-Vlaanderen heeft een traditie van een sterk vertegenwoordigde zelfstandige sector. We merken echter op dat vooral het aantal zelfstandige onthaalouders de laatste jaren sterk daalt. Het aantal zelfstandige kinderdagverblijven blijft daarentegen stijgen waardoor het aantal plaatsen kinderopvang voor baby's en peuters positief evolueert. Naast het private initiatief heeft ook de erkende sector verschillende uitbreidingsgolven gekend waardoor ook het aantal erkende plaatsen een stijging kent."

Is er een uitbreiding op til?

Inge Duchateau: "Begin 2012 was er een inschrijvingsoproep voor zowel erkende plaatsen als voor inkomensgerelateerde (IKG)-plaatsen binnen de zelfstandige sector. Einde september 2012 heeft de Vlaamse regering beslist dat er 1.051 opvangplaatsen bijkomen in Vlaanderen en Brussel. Deze zijn samen goed voor 7 miljoen euro extra overheidsmiddelen. Specifiek voor West-Vlaanderen gaat het over 109 extra plaatsen, waarvan 19 nieuwe plaatsen in de erkende sector. Dat zijn er 3 voor de zorgregio Blankenberge, 6 voor Menen en 10 voor de zorgregio Oostende. Het aantal West-Vlaamse IKG-plaatsen verhoogt met 90 en dat gebeurt in de volgende zorgregio's: Poperinge (+8) Roeselare (+21) Tielt (+22) en Waregem (+39).

Kind en Gezin heeft (niet altijd) zicht op geplande uitbreidingen in de zelfstandige sector. Zelfstandige initiatieven dienen ten laatste de dag van de start van de opvang

ALGEMEEN KADER KINDEROPVANG IN VLAANDEREN		
	Erkende-gesubsidieerde opvangsector ▸ ouderbijdrage volgens inkomen	Zelfstandige opvangsector ▸ ouderbijdrage vrij ▸ ouderbijdrage volgens inkomen = IKG
GROEPSVERBAND	<ul style="list-style-type: none"> ▸ Erkend kinderdagverblijf (KDV) (cap vanaf 23) <ul style="list-style-type: none"> ▸ Erkende vestigingsplaats (cap) vanaf 14 ▸ Peupertuinen (KDV-PT) (ouderbijdrage volgens inkomen) ▸ Lokale dienst voor voorschoolse buurtgerichte kinderopvang (LODI) (cap vanaf 10) 	<ul style="list-style-type: none"> ▸ Zelfstandig kinderdagverblijf (ZKDV) (cap vanaf 8)
	<ul style="list-style-type: none"> ▸ Initiatief buitenschoolse opvang (IBO) (tarieven vastgelegd) ▸ Buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf (BOKDV) (ouderbijdrage volgens inkomen) ▸ Lokale dienst voor buitenschoolse buurtgerichte kinderopvang (LODI) (cap vanaf 10) (ouderbijdrage volgens inkomen) 	<ul style="list-style-type: none"> ▸ Zelfstandig buitenschoolse opvangvoorziening (ZBO) (prijs wordt vrij bepaald)
GEZINSVERBAND	<ul style="list-style-type: none"> ▸ Diensten voor onthaalmoeders (DVO) (ouderbijdrage volgens inkomen) 	<ul style="list-style-type: none"> ▸ Zelfstandige onthaalouders (ZOO) (met IKG: ouderbijdrage volgens inkomen, anders wordt de prijs vrij bepaald)
	ERKENNING VAN K&G	ATTEST VAN TOEZICHT
<ul style="list-style-type: none"> ▸ Attest van toezicht of erkenning: fiscale attesten voor de ouders ▸ Gemelde opvang (enkel melden aan K&G, geen enkele voorwaarde aan verbonden): géén fiscale attesten voor de ouders. ▸ Erkende sector wordt gesubsidieerd door Kind en Gezin, ▸ ZKDV kunnen financiële ondersteuning van Kind en Gezin ontvangen, mits het voldoen aan een aantal (kwaliteits)voorwaarden 		
Kind en Gezin organiseert zelf geen opvang, maar ondersteunt en stimuleert wel kinderopvang in Vlaanderen en Brussel		

van kinderen hun aanvraag voor een attest van toezicht in te dienen bij Kind en Gezin. Vermoedelijk starten er dus ook nog een aantal nieuwe zelfstandige voorzieningen einde 2012.

Voor de buitenschoolse opvang zien we eenzelfde trend, ook hier stijgt het aantal plaatsen."

Hoe evolueert de vraag naar kinderopvang in West-Vlaanderen?

Inge Duchateau: "Kinderopvangvoorzieningen, zowel erkend als zelfstandig, voeren hun eigen opnamebeleid. Kind en Gezin komt hier niet in tussen. Alleen de voorzieningen met financiële ondersteuning (erkende sector en zelfstandige voorzieningen met IKG) hebben de regelgevende verplichting om een aantal groepen (bij voorbeeld alleenstaanden) voorrang te geven. Ouders stellen hun vraag rechtstreeks aan de voorziening en dit wordt momenteel nergens centraal geregistreerd. Dit betekent ook dat ouders soms aan verschillende voorzieningen dezelfde vraag stellen waardoor het onmogelijk is om een duidelijk beeld te hebben van de effectieve vraag. Er zijn voorzieningen die werken met wachtlijsten, maar het is niet uitgesloten dat dezelfde personen op verschillende wachtlijsten tegelijkertijd staan. Bovendien denken ouders er ook niet altijd aan om het te melden wanneer ze een opvangplaats gevonden hebben. De Kinderopvangzoeker kan het antwoord bieden voor deze situatie."

Wat is de Kinderopvangzoeker?

Inge Duchateau: "De Kinderopvangzoeker

wordt op termijn een gratis instrument op de website van Kind en Gezin om kinderopvangvragen te registreren, te behandelen en in kaart te brengen. Vanaf januari 2013 wordt dit nieuwe instrument door Kind en Gezin uitgetest in de zorgregio Hasselt. De Kinderopvangzoeker wil het zoekproces van ouders vereenvoudigen. Het volstaat dat ouders hun opvangvraag één keer stellen om hun vraag bekend te maken bij de opvangvoorzieningen en het toekomstige Lokaal Loket Kinderopvang. Het Lokaal Loket Kinderopvang en de Kinderopvangzoeker ondersteunen ouders om een opvangplaats te vinden waarbij ze zich goed voelen.

De Kinderopvangzoeker helpt de opvangvoorzieningen om opvangvragen te behandelen. Deze voorzieningen krijgen een duidelijk overzicht van de openstaande vragen in hun regio.

Voor de lokale en Vlaamse overheid levert de Kinderopvangzoeker nuttige beleidsinformatie zodat er effectieve maatregelen genomen kunnen worden om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Dit project kadert in het Decreet van 20 april 2012 over de kinderopvang van baby's en peuters. Het decreet wil stapsgewijs voldoende, toegankelijke, betaalbare, kwaliteitsvolle en leefbare kinderopvang realiseren."

Wat zijn volgens u het economisch en maatschappelijk nut en meerwaarde van kinderopvang voor de samenleving?

Inge Duchateau: "De Vlaamse overheid timmert al jaren aan de weg om de 3

maatschappelijk belangrijke functies van kinderopvang waar te maken: de pedagogische, de economische en de sociale functie.

Kinderopvang biedt kinderen alles wat ze nodig hebben om zich spelenderwijze te ontwikkelen. Zo kunnen hun ouders met een goed gevoel hun kind laten opvangen zodat ze kunnen gaan werken, werk zoeken of een beroepsopleiding volgen. Wanneer een stimulerende omgeving thuis minder voorhanden is, kan kinderopvang voor kinderen een extra ondersteuning zijn. Daarom is kinderopvang goed voor kinderen én voor hun ouders."

Wat zijn de knelpunten rond en de uitdagingen voor kinderopvang in West-Vlaanderen?

Inge Duchateau: "Dat wordt duidelijk als je kijkt naar wat het nieuwe decreet kinderopvang voor baby's en peuters (Decreet van 20 april 2012 -BS 15 juni 2012) wil veranderen. Daar liggen net de uitdagingen: meer opvang creëren, ouders ondersteunen in hun zoektocht via het Lokaal Loket en de Kinderopvangzoeker. Verder werk maken van een kwaliteitsvolle opvang via de vergunning, via de kwalificatievereisten en via pedagogische ondersteuning. Streven naar een grotere financiële haalbaarheid voor de ouders: dus meer inkomensgerelateerde betaling. Een verhoogde financiële haalbaarheid voor de sector: dat kan door iedereen een basissubsidie te verlenen via een transparant systeem dat voor iedereen gelijk toegankelijk is. Extra inspanningen zijn nodig voor kwetsbare gezinnen." ■

► <http://www.kindengezin.be/kinderopvang/nieuw-decreet/in-het-kort/>

Kind & Gezin

► U kunt dit artikel lezen op tablet en downloaden via: www.westvlaanderenwerkt.be

Kind en Gezin telt 164 medewerkers in West-Vlaanderen

Kind en Gezin is een agentschap van de Vlaamse overheid. De organisatie heeft als opdracht om actief bij te dragen tot het welzijn van jonge kinderen en hun gezinnen door dienstverlening op de beleidsdomeinen preventieve gezinsondersteuning, kinderopvang en adoptie.

In Brussel bevinden zich de beleidsafdelingen van Kind en Gezin. Hier worden jaarlijks de beleidsopties genomen, vernieuwingen uitgetekend en nieuwe projecten opgezet. De uitvoering van dit beleid gebeurt in de 5 provinciale afdelingen. Aan het hoofd staat een provinciaal afdelingshoofd. Hij/zij wordt ondersteund door 2 provinciale coördinatoren, een team van stafmedewerkers, secretariaat, cel HRM en een cel databeheer. Daarnaast zijn er ook regionale teamverantwoordelijken, opvoedingsconsulenten en doelgroepconsulenten.

Kind en Gezin West-Vlaanderen opereert vanuit het Jacob Van Maerlantgebouw (Kamgebouw) aan de kant van Sint-Michiels van het station te Brugge.

De organisatie steunt in West-Vlaanderen op **164 medewerkers** (dat zijn zowel administratieve personeelsleden als regioverpleegkundigen) waarvan er 27 werkzaam zijn op de provinciale zetel.

K&G opereert in de kustprovincie ook via **10 regiohuizen**. Die bieden onderdak aan de lokale dienstverleners van Kind en Gezin die georganiseerd zijn in regioteams.

› www.kindengezin.be

55 miljoen euro overheidsmiddelen voor Kinderopvang in West-Vlaanderen

De totale geldstroom van de Vlaamse overheid naar de West-Vlaamse sector van de kinderopvang bedroeg in 2011, bijna **55 miljoen euro**. Dat is een toename van ruim 13% in vergelijking met 2010. Voor gans Vlaanderen en Brussel bedroeg die stijging maar 11%. Onze provincie is goed voor 19% van het totale Vlaamse budget voor kinderopvang.

Subsidies kinderopvang in West-Vlaanderen 2010-2011 per voorzieningsgroep, situatie op 1 januari 2012

	Subsidies Kind en Gezin West-Vlaanderen in euro		Subsidies Kind en Gezin Vlaamse Gewest en Brussel H.G. in euro		Gemiddelde gezinsbijdrage in euro West-Vlaanderen		Gemiddelde gezinsbijdrage in euro Vlaamse Gewest en Brussel H.G.	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Buitenschoolse opvang verbonden aan een kinderdagverblijf	559.168,00	565.035,21	2.107.474,60	2.355.299,87				
Dienst voor onthaalouders	14.459.034,65	14.703.158,08	65.714.342,56	67.929.001,61	11,62	12,01	12,66	12,88
Gemandateerde voorziening	360.892,02	373.914,29	1.490.650,00	1.600.221,27				
Initiatief Buitenschoolse Opvang	1.641.046,30	1.924.692,98	12.905.944,44	14.647.883,99				
Kinderdagverblijf	19.498.853,29	20.825.365,85	153.351.172,84	162.847.533,58	13,61	13,94	13,47	13,78
Lokale dienst - buitenschoolse opvang	633.915,79	717.512,63	1.725.575,55	1.864.230,01				
Lokale dienst - voorschoolse opvang	824.353,86	996.228,75	3.517.540,78	4.068.346,42				
Zelfstandige buitenschoolse opvangvoorziening	132.797,96	160.988,13	463.039,08	506.397,11				
Zelfstandig Kinderdagverblijf + zelfstandig onthaalouder	10.295.621,68	14.656.057,14	32.864.944,54	48.199.185,50				
Totaal	48.405.683,55	54.922.953,06	274.140.684,38	304.018.099,36				
	Evolutie 2010-2011: +13%		Evolutie 2010-2011: +11%					